

TÁJBAN ÉLÜNK

A Stiftung pro Dörögdi Becken
tevékenysége a Dörögdi-medencében

1993-2001

KEDVES OLVASÓ!

Ezt a kis füzetet tekintse hírlevélnek, amely röviden tudósít arról, ahogyan egy kis régióban tevékenykedő emberek gondolkodnak a tájról, s arról, hogy mivel és hogyan biztosítható a jövője. Választ keresünk arra, hogyan lehet a mai világban úgy tevékenykedni, hogy megtaláljuk a múlt örökségében rejlő értékeket és a jövőből érkező feladatokat oly módon, hogy ne a régit akarjuk feltámasztani és ne csu-

pán újat akarjunk létrehozni, hanem tudatosan legyünk jelen cselekvéseinkben.

Mára a tájművelés ősi tudása és hagyománya eltűnt. Milyen úton lehet elindulni? Erre nincs recept. De a helyből, a tájból s az ott élő emberekből kiindulva megtalálhatjuk a választ. Bepillantást nyújtunk egy történetbe, s ha jónak ítéli, szívlelje meg a táj, ember iránti törekvéseket.

ÖNMAGUNKRA TALÁLÁS A TÁJBAN

Minden táj más, minden tájnak saját arca, saját sorstörténete van. Mégis elmondhatjuk, hogy az elmúlt évszázadban olyan változások történtek a világban, s ezzel összefüggésben olyan folyamatok indultak meg az európai, a hazai tájakon, amelyek általánosan jellemzőek s a mai ember gondolkodását, életmódját tükrözik.

A táj természeti, kultúrtörténeti értékei, azok sajátosságai és eleveneége csak az ott élő emberek tevékenysége által tartható fenn, őrizhető meg. Mindennek ellentmond az a tény, hogy az európai kultúrtáj az elmúlt évszázadban óriási változáson ment keresztül, amelynek sajátossága a mezőgazdaság iparosodása és kemizálása, ezáltal a mezőgazdaságból élők számának radikális csökkenése, a tájhasználat megváltozása. Az ipar mindent átható dominanciája a hagyományosan mezőgazdasági országokra is rákényszerítette az iparosodást, amely annak a paraszti gazdálkodásnak a felbomlásához vezetett, amely egykor az európai kultúrtáját létrehozta. A világgazdaságot mozgató ipar bevételei lehetővé tették a fejlett országoknak, hogy támogassák saját mezőgazdaságukat. Ez olyan folyamatot indított el, amelyben a mezőgazdasági területek piacképességét már nem csupán természeti és táji adottságaik határozzák meg.

A természeti világgal összeforrott gazdálkodás és életforma, amelynek utolsó képviselője nagyszüleink generációja, napjainkra eltűnik világunkból, a Kárpát-medencéből, s Európa keleti régióiból is. Az egykor nagy családokat eltartó kis gazdaságokat a mai világ, a mai gondolkodás „ráfizetésesnek” és a mai életmód fenntartására képtelennek ítéli. Miközben már nemcsak a városi, hanem sok esetben a vidéken élő ember is a fővárosi nagybani piacokról szállított, ki tudja hol termesztett zöldséget, gyümölcsöt vásárolja, a határban öreg, magukra hagyott gyümölcsfák búsulják - mint mesebeli társaik -, hogy nem enyhíti emberi gondoskodás terheiket, nem segíti őket, hogy adhassanak. A legelők

bebokrosodnak, mert nincs állat - a faluban is a zacskós tejet vásárolják. Ha nincs állat, nincs trágya. Hiányában műtrágyára és növényvédőszerre szorul az ember, ami drága, nem is beszélve mellékhatásairól, vizeink, talajaink és saját testünk elszennyezéséről.

Ily módon elválasztva a földtől és a Földtől, nem érezzük magunkénak patakpartjainkat, forrásainkat. Nem gondoljuk, hogy a mi dolgunk dűlőutaink rendben tartása, csak közlekedünk rajtuk, s szidjuk kátyúikat.

